

19. Työnvälitys¹⁾

Työnvälitystoimisto kuului kertomusvuonna jatkuvasti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valvontaan.

Työnvälityslautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna lehtori Hilja Vilkemaa ja varapuheenjohtajana toimittaja Lauri Nurmi. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan sosiaalihoitaja Eero Rusama ja johtaja Eino Sorvari sekä työntekijöiden edustajina toimitsijat Kosti Lindgren ja Vilho Pulkkinen. Varajäseninä olivat työnantajien edustajat, varat. Hilding Hallberg 21. 3. asti ja hänen jälkeensä merikapt. Berndt Hilbert vuoden loppuun sekä dipl.ins. Väinö Hintikka ja työntekijöiden edustajat toimitsijat Hilarius Brask ja Heikki Helkavuori. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kaup.joht. Arno Tuurna.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 10 (ed. v. 6) kokousta ja käsiteltiin näissä yhteensä 124 (78) asiaa. Niistä mainittakoon 30. 5. kaupunginhallitukselle rakennus- ym. ammattimiesten ja metalli- ym. ammattimiesten alaosaston aukioloajan alkamisesta aamuisin klo 7 tehty esitys sekä esitys työn tarjonnan ja kysynnän tasapainottamiseksi Helsingissä työnvälityksen avulla. Puoltava lausunto päätettiin 30. 5. antaa Suomen Sokeain Kirjallisuusyhdistyksen anomuksesta perustaa Sokeain Ohjelmapalvelu -niminen työnvälitystoimisto sokeita taiteilijoita varten sekä 18. 12. Suomen Lakimiesliiton anomuksesta saada työnvälityslupa liiton jäseniä varten. Kokouksessa 18. 12. oli ensi kerran käsiteltävänä kysymys vajaa- ja osatyökykyisten erikoisosaston perustamisesta.

Kirjeenvaihto. Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna sekä v. 1955 selviää seuraavasta asetelmasta:

Osasto	V. 1956		V. 1955	
	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä
Yleiset osastot	3 056	1 613	2 838	2 041
Henkisen työn osasto	2 528	3 334	1 710	3 459
Nuoriso-osasto	1 688	7 219	1 542	7 728
Merimiesosasto	3 211	1 126	3 101	1 304
Maatalousosasto	605	875	770	939
Ravintolaosasto	1 449	5 180	1 332	7 123
Kaikkiaan	12 537	19 347	11 293	22 594

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja työnvälitystoimiston kertomuksen eripainoksessa.

Työnvälitystoimisto

Osastojako. Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleistä osastoista kumpikin, miesosasto ja naisosasto, jakaantuivat kolmeen alaosaan, nim. miesosasto rakennus- ym. ammattimiesten, metalli- ym. ammattimiesten ja sekatyöntekijöiden alaosaan sekä naisosasto kotiapulaisten, tehdas- ym. ammattityöntekijöiden sekä puhdistus- ja aputyöntekijöiden alaosaan. Erikoisosastoja olivat henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, merimiesosasto, maatalousosasto ja ravintolaosasto.

Henkilökunta. Työnvälitystoimiston johtajan virkaa ei johtaja Seppälän kuoleman jälkeen täytetty vakinaisesti. Vs. johtajina toimivat 1. 1.—15. 2. fil. maist. Yrjö Vuorjoki ja hänen saatuaan virkalomaa vuoden loppuun asti työmarkkinatutkimustehtävien suorittamista varten kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriössä, varat. Holger Quick.

Yleisessä naisosastossa toimi kotiapulaisten alaosaan hoitajana neiti Sigrid Rechartt ja hänen siirrettyään eläkkeelle neiti Eeva Saarela.

Henkisen työn osaston vs. johtajana toimi fil. lis. Herman Turja. Apulaisosastonjohtajina olivat neiti Hilma Koski ja fil. maist. Kreetta Sihvonen, insinööri- ja teknikkovälityksen hoitajana ins. Jouko Mättö, osastonhoitajina rouvat Ada Seppälä ja Mary Turunen, toimentajina rouvat Hebe Kantola ja Rhea Salo sekä neiti Helvi Venäläinen ja herra Kauko Niskala. Ylioppilasvälityksen hoitajana oli herra Teuvo Olli ja toimentajana neiti Anja Pirhonen.

Nuoriso-osaston vs. johtajana toimi fil. maist. Martti Samooja osaston vakinaisen johtajan fil. maist. Wolmar Mattlarin ollessa virkavapaana kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ammatinvalinnanohjaustoimiston toimistopäällikön tehtävien hoitoa varten. Tämän johdosta useat muut virat oli täytetty vs. viranhaltijoilla. Ammatinvalintapsykologina toimi kasvatust. kand. Kaarlo Multimäki, ammatinvalintasosiologina fil. maist. Alma Hiitonen, apulaispsykologina fil. maist. Liisa Routio ja herra Kalevi K. Takala, sosiaalipsykologina fil. maist. Paul Häggelund, assistentteina fil. maisterit Matti Huttunen, Sirkka Kamu, Lauri Kuortti, Anne-Marie Palmén ja Lars-Johan Schalin sekä rouva Pirkko Nöjd ja herrat Simo Hirvas, Jouko Mäkinen ja Erkki Rutanen. Osastonhoitajana oli valtiot. maist. Mikko Järvenranta. Toimentajina olivat sosionomi Dagny Andersson, voim. opett. Anja Berglund, fil. maist. Riitta Högman, valtiot. maist. M. K. Lauroma, rouva Toini Petäjänieniemi ja neiti Anna-Maria Weckman (osan vuotta vs. assistenttina). Nuoriso-osaston vahtimestarina oli herra Aksel Heinonen.

Merimiesosaston johtajana toimi ekonomi Nils Mattsson.

Maatalousosaston johtajana toimi metsänhoit. Martta Valtonen.

Ravintolaosaston johtajana toimi herra Ensio Auer, toimentajina neidit Aili Vitikka ja Irja Hietä sekä rouva Hilikka Lehtisalo.

Huoneistot. Yleiset osastot, maatalousosasto ja ravintolaosasto olivat Aleksanterinkadun 1:ssä ja merimiesosasto Satamakadun 2:ssa. Henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto ovat toimineet Unioninkadun 20:ssä. Ylioppilasvälitys toimi edelleen Suomen Ylioppilaskuntien Liiton huoneistossa Uudessa Ylioppilastalossa. Kertomusvuoden aikana suoritettiin Aleksanterinkadun 1:ssä perusteellinen huoneiston korjaus osittaisine kaluston uusimisineen.

Työmarkkinat

Jo kaksi vuotta kestänyt taloudellinen nousukausi jatkui edelleen myös v. 1956, vaikkakin merkkejä nousun hidastumisesta oli alkanut näkyä jo edellisen vuoden lopulta lähtien. Suomen kohdalle heikentyivät kuitenkin ulkomaiset markkinat sahateollisuuden joutuessa supistamaan tuotantoaan vientivaikeuksien tähden. Myös inflatoriset tasapainohäiriöt lisääntyivät. Niiden estämiseksi toimeenpantu luotonannon rajoitus tuntui investointien supistumisena. Työmarkkinoilla oli kertomusvuoden loppupuoliskolla todettavissa näistä seikoista johtuvaa pidättyvyyttä työvoiman otossa. Koko maan työllisyystaso aleni verrattuna edellisiin työllisyysvuosiin, ja tämä näkyi nimenomaan yksipuolisen työllisyysrakenteen alueilla, jotka jatkuvasti ovat olleet alttiimpia alityöllisyydelle.

Vaikka Helsingin työmarkkinoillakin saattoi huomata määrättyä pidättyvyyttä, eivät nämä seikat huomattavammin vaikuttaneet vielä vuoden loppuun mennessä työllisyyden

tasoon. Työnvälityksen ns. yleisen rasitusluvun valossa, joka osoittaa, kuinka monta työnhakemusta tehtiin 100 työpaikkatarjousta kohden, oli kertomusvuosi kokonaisuutena ottaen v:n 1951 jälkeisistä vuosista jopa edullisin. Laskusuhdannevuonna 1953 tämä luku oli 210.8, v. 1954 176.1, v. 1955 141.7 ja v. 1956 134.4. Sotien jälkeen on viime vuoden lukua edullisempi rasitusluku ollut vain v. 1947 (134.2) ja 1951 (131.9). Edellä mainittu pidättyvyys työvoiman kiinnittämisessä aiheutti kuitenkin sen, että v. 1956 ei ollut kauttaaltaan edellisiä vuosia edullisempi. Verrattuna v:n 1955 tasoon oli kertomusvuosi alkupuoliskoltaan hieman edullisempi, mutta loppupuoliskoltaan vähän epäedullisempi työllisyysvuosi. Tämä näkyy mm. työssä olevien työnhakijoiden luvun suhteesta koko työnhakijamäärään. Työssä olevia työnhakijoita oli kertomusvuonna neljännesvuosittain tarkasteltuna seuraavasti: 7. 1. 22.1 %, 7. 4. 18.6 %, 7. 7. 28.9 % ja 6. 10. 27.6 %. Vastavaat luvut olivat v. 1955: 14 %, 15.4 %, 32.2 % ja 31.5 %. Myös työnhakijoiden kokonaisluvun kehitys tukee samaa käsitystä kertomusvuoden kehityssuunnasta. Aina syyskuun alkuun asti oli viikottainen työnhakijaluku yhtä kesäkuun viikkoa lukuunottamatta alempi kuin v. 1955, ja sen jälkeen oli luku vuoden loppuun asti, yhtä syyskuun viikkoa lukuunottamatta, kertomusvuonna korkeampi kuin v. 1955. Eroavuudet jäivät kuitenkin vähäisiksi. Niinpä v:n 1956 joulukuun viikotilastolukujen keskiarvo oli vain 205 työnhakijaa korkeampi kuin vastaava keskiarvo v. 1955.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön osalta. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Työnhakemusten luku koko toimistossa oli kertomusvuonna 54 297 (ed. v. 58 503), josta miesten hakemuksia 28 412 eli 52.4 % (31 525 eli 53.4 %) ja naisten 25 885 eli 47.6 % (27 251 eli 46.6 %). Työnhakemusluvun vähennys oli 4 206 eli 7.2 %. Miesten luvussa oli vähennystä 3 113 eli 9.8 % ja naisten luvussa 1 366 eli 5 %. Syitä muutoksiin erikoisosastoilla käsitellään erikseen näiden osastojen kohdalla. Yleisillä mies- ja naisosastoilla johtui työnhakemusluvun väheneminen etupäässä yleislakon aikaansaamasta työmarkkinoiden laimenemisesta. Tehdas- ym. ammattitöiden alaosaosto kuitenkin muodosti poikkeuksen, kun työnhakemusten luku siellä toiminnan vilkastumisen vuoksi kasvoi 894—1 144. Koko miesosastolla oli lasku 13 153—11 624 ja koko naisosastolla 6 389—5 904.

Työnhakijat. Eri työnhakijoiden luku oli koko toimistossa 27 861 (27 320), josta miehiä 14 639 eli 52.5 % ja naisia 13 222 eli 47.5 % (14 747 eli 54 % ja 12 573 eli 46 %). Työtä hakeneiden miesten luvussa oli vähennystä 108 eli 0.7 % ja naisten luvussa lisäystä 649 eli 5.2 %. Työnhakijaluvun muutokset osastoittain osoittivat suurin piirtein samanlaisia vaihteluja kuin työnhakemuksetkin. Tehdas- ym. ammattitöiden alaosaoston lisäksi myös rakennusammattitöiden alaosaoston työnhakijaluku hieman kasvoi, nim. 1 816—1 836. Koko miesosastolla oli lasku 5 095—4 743 ja koko naisosastolla oli nousu 1 588—1 693.

Työpaikkatarjoukset. Koko toimistossa oli tarjottuja työpaikkoja 40 417 (41 296), joista miehille 18 845 eli 46.6 % (19 317 eli 44.7 %) ja naisille 21 572 eli 53.4 % (21 979 eli 55.3 %). Tarjottujen työpaikkojen luvussa oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna 879 eli 2.1 %. Miesten luvussa oli lasku 472 eli 2.4 % ja naisten 407 eli 1.8 %. Työpaikkatarjousten luku laski vain hieman. Tehdas- ym. ammattitöiden alaosaastolla se nousi 665—842 ja kotiapulaisten alaosaastolla 1 759—1 778. Koko miesosastolla oli lasku 8 030—7 881 ja koko naisosastolla 7 368—6 507.

Työnvälitykset. Kaikkiaan oli työnvälityksiä 30 713 (31 333), joista miesten 16 031 eli 52.2 % (16 265 eli 51.9 %) ja naisten 14 682 eli 47.8 % (15 068 eli 48.1 %). Miesten luvussa lasku oli 234 eli 1.4 % ja naisten 386 eli 2.5 % ja kokonaisluvun 620 eli 1.9 %. Samoin kuin työpaikkatarjoukset vähenivät työnvälityksetkin sängen vähän, mikä seikka verrattuna työnhakemusten ja työnhakijain suurempaan vähennykseen osoitti työnvälityksen tehon olleen työnhakijoiden sijoittamisessa hieman v:n 1955 tehoa suuremman, mikä myös näkyy taulukkolaitteen n:o 5 sarakkeista, joissa verrataan työvoiman kysynnän ja tarjonnan määrää toisiinsa. Alaosaostojen kohdalla näkyi tehostuminen vielä selvemmin välityksissä kuin työpaikkatarjouksissa; välitysluku kasvoi kolmella alaosaastolla: metalli-

ammattimiesten 1 010—1 311, kotiapulaisten 358—407 ja tehdas- ym. ammattityöntekijäin 505—641.

Koko työnvälitystoimiston toiminnan teho käy selville seuraavista vertausluvuista. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 134.3 työnhakemusta (tämä ns. yleinen rasitusluku oli v. 1955 141.7 ja v. 1954 176.1). Sataa työnhakemusta kohden oli 56.6 välitystä (53.6 ja 45.4) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 76 välitystä (75.9 ja 79.9). Nämäkin luvut osoittavat pientä työnvälitystehon nousua.

Sekä ala- että erikoisosastojen työn tehostumisessa näkyy vielä kertomusvuoden ajan vallinnut työmarkkinatilanteen edullisuus samoin kuin toimiston työskentelyn jatkuva aktivisoituminen, mikä kuitenkin eri osastoilla vaihtelee tilanteen mukaan vuodesta toiseen.

Kustannukset. Työnvälitystoimiston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 54 407 986 mk (48 802 121 mk). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työnvälityslain mukaan olivat 53 943 715 mk (48 507 443 mk).

Ylioppilasvälityksen, joka toimi henkisen työn osaston alaisena, luvut sisältyvät eri osastojen välitystilastoihin siten, että sen työnhakijat kuuluvat henkisen työn osaston työnhakijoihin, mutta työpaikkatarjoukset ja välitykset jakaantuivat eri osastojen tilastoihin ko. työpaikan laadun mukaan. Ylioppilasvälityksen toimittamia välityksiä oli kaikkiaan 1 055 (687), ja ne jakaantuivat eri osastoille seuraavasti: henkisen työn osasto 658 (448), metalliammattimiesten alaosasto 193 (71), kotiapulaisten alaosasto 91 (90), sekätyöntekijäin alaosasto 43 (133), tehdas- ym. ammattityöntekijäin alaosasto 39 (30), ravintolaosasto 27 (12), rakennusammattimiesten alaosasto 2 (2), puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto 1 (—) ja maatalousosasto 1 (—).

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osaston (henkisen työn välityskeskus) toimikunnan varsinaiset jäsenet olivat: työnantajien edustajina varat. Åke Heiniö ja kauppat. maist. Aulis Kauppinen sekä työntekijäin edustajina järj. siht. Kunto Kaski ja toimitsija Arvo Sainio. Varajäsenet olivat: työnantajien edustajina fil. maist. Harald Hormio ja kanslianeuv. Gustav Sjöberg sekä työntekijäin edustajina toimittaja Toivo Kaiponen ja konttoristi Lempi Lehto. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Henkisen työn osaston johtajana oli fil. maist. Yrjö Vuorjoki sekä hänen ollessaan virkavapaana 16. 2.—31. 12. fil. lis. Herman Turja.

Jo muutaman vuoden jatkunut taloudellinen suhdanne pysytti työllisyystason henkisen työn eri aloilla kertomusvuonnakin korkeana. Tästä edullisesta suhdanteesta johtuen oli eräillä aloilla havaittavissa ammattitaitoisen työvoiman riittämätöntä tarjontaa. Niinpä konekirjoitus- ja vieraiden kielten taitoja omaavien naispuolisten toimihenkilöiden tarjonta ei ole kyennyt vastaamaan vilkastuneen liike-elämän tarvetta. Samoin molempia kotimaisia kieliä taitavista konttori- ja toimistoapulaistista oli jatkuvaa ylikysyntää. Erityisesti merkonomeja ja kotimaisia kieliä taitavia miehiä voitiin välittää entistä runsaammin alan toimipaikkoihin.

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkinoilla oli eräillä aloilla havaittavissa paranemisen merkkejä, joskin eräiden koulutusalojen liikatuotantoa on jatkuvasti olemassa.

Nuorten lakimiesten työllisyystilanne ei vielä tasapainottunut, sillä vaikkakin valmistusluku oli jo lähes riittävän alhainen tämän aikaansaamiseksi, on huomattava määrä v. 1950—1953 valmistuneista vielä epätarkoituksenmukaisesti sijoittuneina ja näiden lakimiesten pyrkimys päästä opintojaan vastaaviin toimiin lisää työvoiman tarjontaa tässä ryhmässä.

Alemman oikeustutkinnon suorittaneilla ei ollut sijoitusvaikeuksia, vaan pikemminkin oli heistä jatkuvasti lievää puutetta.

Valtiotieteen kandidaattien kohdalla valmistusluku oli kertomusvuonna poikkeuksellisen korkea eli 148 oltuaan 85 v. 1955 ja 74 v. 1954. Vastavalmistuneiden korkea lukumäärä aiheutti siitä, että v. 1956 oli viimeinen vuosi, jolloin tiedekunnassa voitiin suorittaa kandidaattintutkinto vanhojen tutkintovaatimuksin, ja näin ollen yritti mahdollisimman moni näillä tutkintovaatimuksilla aloittanut opiskelija valmistua v. 1956. Poikkeukselli-

sen korkea valmistusmäärä vaikeutti kertomusvuonna huomattavasti heidän sijoittumistaan opintoja vastaaviin tehtäviin. Kun vastavalmistuneet kandidaatit eivät saaneet välttömästi tai kohtuullisessa ajassa tutkintoaan vastaavaa tointa, oli heidän pakko ottaa toisarvoisia toimia.

Metsänhoitajien ja agronomien työmarkkinatilanteessa oli havaittavissa jatkuvaa parantumista. Tämä aiheutui lähinnä valmistuslukujen supistumisesta. Metsänhoitajien kohdalla myös taloudellinen korkeasuhdanne edisti työtilanteen parantumista. Taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta jatkuvasti vilkkaana pysynyt koti- ja ulkomaankauppa tarjosi myös vastavalmistuneille ekonomeille toistaiseksi riittävästi työtilaisuuksia. Työvoiman puutetta esiintyi kertomusvuonna korkeakoulututkinnon suorittaneista lähinnä pedagogisella ja teknillisellä alalla. Erityisesti korkeakouluinsinöörien puutteeseen kiinnitettiin kertomusvuonna entistä enemmän huomiota myös julkisen vallan taholta. Kemisti-insinöörien työtilannetta voitaneen pitää jo tasapainottuneena, mutta kemian maistereilla oli, opintosuunnasta riippuen, sijoittumisvaikeuksia.

Työnhakemukset: Osastolle tehtyjen työnhakemusten luku oli 13 744 (16 004), joista miesten 5 644 eli 41 % (7 058 eli 44.1 %) ja naisten 8 130 eli 59 % (8 946 eli 55.9 %). Työnhakemusten luku aleni edellisestä vuodesta 2 230:llä eli 13.9 % (Miesten kohdalla oli alennusta 1 414 eli 20 % ja naisten kohdalla 816 eli 9.1 %).

Työnhakijat: Osaston työnhakijain luku oli 8 292 (7 845), joista miehiä 3 154 eli 38 % ja naisia 5 138 eli 62 % (3 008 eli 38.3 %, 4 837 eli 61.7 %). Miesten luku nousi 146:lla eli 4.9 % ja naisten 301:llä eli 6.2 %. Alaosastoittain tapahtuivat seuraavat muutokset: konttorihenkilöstön työnhakijaluku aleni 3 746—3 715, myyntihenkilöstön 944—891, insinööri- ja teknikkovälityksen 753—640, kun sen sijaan virkamiesvälityksen kohosi 852—888, ylioppiläsvälityksen 982—1 552 ja taiteilijavälityksen 588—606.

Luvut kuvastavat selvästi sitä korkeata työllisyystasoa, joka kertomusvuonna vallitsi henkisen työn eri aloilla. Työnhakemusten huomattava lasku edellisen vuoden vastaavaan lukuun verrattuna saanee selityksensä lähinnä työvoiman vähäisestä liikkuvuudesta kertomusvuonna. Työnhakemusten lukumäärän vähenemiseen on lisäksi saattanut vaikuttaa myös pätevän työvoiman riittämättömästä tarjonnasta aiheutunut heikon ja huonoja sijoitusmahdollisuuksia edustavan työvoiman, joka tavallisissa oloissa aiheuttaa suhteellisen lukuisia työnhakemuksia välityksiä kohden, huomattavasti parantuneet työmahdollisuudet. Todettakoon erityisesti, että miesten työnhakemusten lukumäärä laski 20 % edellisestä vuodesta ja johtunee tämä siitä, että miesten kysyntä konttori- ja toimistoalan tehtäviin lisääntyi pätevän naispuolisen työvoiman riittämättömän tarjonnan johdosta ja siten saivat miehet helpommin paikkoja kuin edellisenä vuonna.

Työnhakijain kokonaismäärän nousu johtuu Ylioppiläsvälityksen huomattavasti lisääntyneestä asiakasmäärästä. Muilla alaosastoilla tapahtuneet vähäiset muutokset työnhakijain määrässä osoittavat työllisyyden olleen kertomusvuonna henkisen työn eri aloilla jatkuvasti korkeaa.

Työpaikkatarjoukset: Työpaikkatarjouksia tehtiin 6 749 (6 496), joista miehille 2 227 eli 33 % (2 293 eli 35.3 %) ja naisille 4 522 eli 67 % (4 203 eli 64.7 %). Miesten luku laski 66:lla eli 2.9 % ja naisten nousi 142:lla eli 4.9 %.

Työnvälitykset: Työnvälityksiä suoritettiin 4 837 (4 797), joista miesten 1 794 eli 37.1 % (1 896 eli 39.5 %) ja naisten 3 043 eli 62.9 % (2 901 eli 60.5 %). Miesten välitysluku laski 102:lla eli 5.4 % ja naisten nousi 142:lla eli 4.9 %.

Alaosastoittain tapahtui työnvälitysten luvussa seuraavia muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna: nousua oli konttorihenkilöstön välityksessä 2 094—2 107 sekä ylioppiläsvälityksessä 447—1 055, laskua tapahtui virkamiesvälityksessä 219—207, insinööri- ja teknikkovälityksessä 215—156, myyntihenkilöstön välityksessä 476—461 sekä taiteilijavälityksessä 1 346—1 248.

Sekä työtärjoukset että välitykset nousivat edellisen vuoden vastaaviin lukuihin verrattuna. Työtärjousten jakaantumisesta vuoden eri aikoihin on huomattava, että koko alkuvuosi, yleislakkoa lukuunottamatta, oli tasaisesti nousevaa, mutta syksystä lähtien vuoden loppuun oli työnantajien taholla havaittavissa selvää pidättyvyyttä uuden työvoiman kiinnittämisessä. Tähän työnantajien asenteeseen vaikutti ratkaisevasti syksyn aikana kärjistynyt talouspoliittinen kriisi, joka loi yleistä epävarmuutta työmarkkinoille. Tämä ilmiö ei kuitenkaan vielä vaikuttanut häiritsevästi henkisen alan edulliseen työ-

markkinakuvaan, sillä pätevän työvoiman puute piti jatkuvasti työmarkkinoita työnhakijoille suotuisina.

Välityksissä tapahtunut nousu johtui ylioppilasvälityksen tavallista runsaammista joukkotyövoimatilauksista. Insinööri- ja teknikkovälityksessä tapahtunut välitysten väheneminen johtui lähinnä kiristyneestä rahatilanteesta, joka vähensi investointien määrää teollisuuslaitoksissa, jarrutti rakennustoimintaa sekä esti valtiota kiinnittämästä kertomusvuonna tilapäistä ja ylimääräistä henkilökuntaa siinä määrin kuin aikaisemmin. Myyntihenkilöstön välitysten lasku johtui paitsi työvoimapulasta myös eräistä osaston töiden sisäisistä uudelleen järjestelyistä, joka aiheutti tämän alaosaston asiakasryhmien lukumäärän vähentymisen. Taiteilijavälityksessä tapahtunut välitysten lasku johtui lähinnä syksyn aikana todetusta pidättyvyydestä järjestää pikkujoulu- ym. juhlia.

Ylioppilasvälityksen toimittamat välitykset jakaantuivat seuraavasti: opetustoimi 118 (84), teknilliset alat 16 (8), liike- ja toimistoala 485 (338), terveyden- ja sairaanhoito 24 (2), julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 3 (7), kirjallinen ja taiteellinen toiminta 12 (8).

Kertomusvuonna oli 100 työpaikkatarjousta kohden 204.1 (246.4) työnhakemusta. Tämä ns. yleinen rasitusluku oli kertomusvuonna pienin sodan jälkeisistä ja osoittaa se selvästi työtilanteen jatkuvaa parantumista henkisen työn alalla. Todettakoon, että rasitusluku oli korkeimmillaan v. 1953, jolloin se oli 411.6. Sanotusta vuodesta lähtien on tapahtunut voimakasta laskua siten, että v. 1954 rasitusluku oli 357.9 ja v. 1955 246.4. Rasitusluvun lasku ei kuitenkaan osoita todellista työvoiman kysynnän ja tarjonnan välistä suhdetta, koska sitä korottavat mm. ylimääräisissä virastotoissa olevat sekä ylioppilasvälityksen työnhakemukset, joten työllisyystilanne alalla itse asiassa oli vieläkin edullisempi kuin mitä kertomusvuoden rasitusluku osoittaa.

Kertomusvuonna toimitettiin 100 työnhakemusta kohden 35.1 (30) välitystä ja 100 työpaikkatarjousta kohden 71.7 (73.8) välitystä. Viimeksi mainitussa suhdeluvussa tapahtunut vähäinen lasku johtui työvoiman riittämättömästä tarjonnasta, joka huomattavasti vaikeutti tavanomaista välitystoimintaa kertomusvuonna.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 11 703 392 mk (9 977 100 mk).

Nuorisosoaston (nuorisovälitys ja ammatinvalinnanohjaus) toimikunnassa varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina dipl.ins. Georg Burmeister ja kauppat. maist. Erkki Varanko, työntekijäin edustajina toimitsija Heikki Helkavuori ja apul. os. pääll. Olavi Viljanen sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana rovasti Axel Palmgren. Varajäseniä olivat työnantajien edustajina sosiaalineuvos Akseli Kaskela ja varat. Tarmo Sivula, työntekijäin edustajina toimitsija Hilarius Brask ja toimitsija Into Mattila sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana toimittaja Erkki Wiksten. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa.

Erityisesti ammatinvalinnanohjaustoimintaa kehittävänä elimenä oli edelleen kaupunginhallituksen asettama ammatinvalintakomitea, jonka puheenjohtajana oli rahat. joht. Eino Waronen. Se ei kuitenkaan kokoontunut, sillä komitean esityksestä kaupunginhallitus asetti 1. 12. 1955 komitean laatimaan ehdotusta työnvälitystoimiston ohjesäännön muuttamisesta siten, että nuorisosoaston toimikunnalle voitaisiin antaa sellainen kokoonpano, että se tähänastista paremmin soveltuisi ammatinvalinnanohjausta valvovaksi ja sen toimintamuotoja kehittäväksi elimeksi, jolloin samalla ammatinvalintakomitea voitaisiin lakkauttaa. Komitean puheenjohtajaksi kutsuttiin rahat. joht. Eino Waronen ja jäseniksi rovasti Axel Palmgren, kaup. siht. Lars Johansson, työnvälitystoimiston johtaja Eino Seppälä ja nuorisosoaston johtaja Wolmar Mattlar. Johtaja Seppälän kuoltua jo ennen komitean työn aloittamista 14. 12. 1955, kaupunginhallitus täydensi komitean kutsumalla sen jäseniksi työnvälityslautakunnan puheenjohtajan, lehtori Hilja Viikeman sekä jäsenen, toimitsija Vilho Pulkkinen. Komitean sihteerinä on toiminut apul. kaup.siht. Seppo Ojala. Komitea sai mietintönsä kertomusvuonna valmiiksi ja se oli lausuntoa varten nuorisosoaston toimikunnassa kesäkuussa, mutta asia pantiin pöydälle odottamaan työnvälityksen ja ammatinvalinnanohjauksen valtiollistamista koskevien lakiesitysten eduskuntakäsittelyä.

Nuorisosoaston johtajana toimi fil. maist. Martti Samooja.

Osaston harjoittama työnvälitystoiminta kohdistui yksinomaan alle 18-vuotisiin nuoriin. Sen sijaan tästä ikärajasta ei voitu pitää kiinni muun toiminnan yhteydessä. Osaston asiakkaina esiintyi siten aikuisiakin henkilöitä, joille annettiin heidän ammatinvalintaansa koskevia ohjeita ja neuvoja.

Yleisohjaus. Yhteistyössä koulujen kanssa järjestettiin kansakoulujen jatkoluokilla ja kaupungissa toimivien oppikoulujen keskikouluasteen ylimmillä luokilla ammatinvalintaa palvelevaa valistustoimintaa. Tässä työssä käytettiin opetusvälineinä julkaisuja »Valitsemme ammattia» (»Vi väljer yrke»), »Minä ja ammatit» (»Yrket och jag»), »Ammatillinen koulutus kansakoulun jälkeen» (»Yrkesutbildning efter folkskolan») sekä »Keski-koululaisen ammatinvalinta» (»Yrkesvalet i mellanskolan»). Kansakoulujen VI-luokkalaisille jaettiin ammatinvalintakomitean julkaisua »Mihin nyt?» (»Vilken väg?»), jonka tarkoituksena on selvittää kansakoulun VI luokan jälkeen avautuvia koulutusmahdollisuuksia.

Oppilaiden tutustuttaminen em. aineistoon tapahtui kansakoulujen jatkoluokilla opetusohjelman puitteissa luokan opettajan toimesta, keskikouluissa sen sijaan pääasiallisesti varsinaisen opetusohjelman ulkopuolella erityisten yhdysopettajien ja entistä suuremmassa määrässä osaston ohjausvirkaileijoiden avulla. Ammatinvalinnanohjauksen virkailijat aloittivat säännöllisesti valistustoiminnan pitämällä kouluissa toiminnan tarkoitusta selostavia oppitunteja, yhteensä 336 (302).

Valistustoimintaa täydennettiin osaston organisoimalla laajalla koululaisretkeilyllä teollisuus- ym. laitoksiin sekä elokuva- ja rainaesityksillä. Kertomusvuoden aikana toimenpantiin kaikkiaan 881 (791) eri koululaisretkeä 123 (121) retkikohteeseen. Kevät- ja syyslukukauden aikana osallistui näihin retkiin 9 447 (8 760) oppilasta vastaten jatkokoululaisten osalta kahta vuosiluokkaa. Elokuva- ja rainaesityksiä pidettiin 338 (416).

Osaston hallussa oli 7 suomalaista ja 13 Asla-varoilla saatua amerikkalaista kaitaelokuvaa, 41 rainaa ja 2 kuultokuvasarjaa. Mykkäelokuviin ja rainoihin liittyivät joko monistetut tai painetut tekstivihkoset.

Yleisohjaukseen liittyivät myös vanhempien illoissa pidetyt esitykset ammatinvalinnanohjauksesta sekä vanhempien vastaanotot henkilökohtaisen ohjauksen yhteydessä. Edellisiä oli kertomusvuonna 15 (19).

Soveltuvuuden selvittäminen. Koulua käyvien ohjattavien soveltuvuuden selvittämiseksi suoritettiin kertomusvuoden aikana psykologisia joukkokokeita 2 155 (2 952) oppilaan kohdalla. Lisäksi suoritettiin 252 (152) yksilökoetta. Viimeksimainittuun lukuun sisältyi kuitenkin pääasiallisesti koulunsa päättäneitä henkilöitä. Työvoiman riittämättömyyden takia piti osa yksilötutkimukseen pyrkiviä henkilöitä käännättää takaisin. Lääkärinlausunnot hankittiin 3 061 (2 939) koululaisesta. Opettajat antoivat omia lausuntojaan 3 061 (2 909) jatkokoulun ja oppikoulun oppilaasta sekä lisäksi 588 (525) työhön pyrkivästä ammattikoulun oppilaasta. Kaikki koululaiset saivat lisäksi opettajien ohjauksena ja yhteistyössä vanhempiensa kanssa kirjallisesti esittää ammatintoiveensa perusteluineen henkilökohtaisen ohjauksen pohjaksi.

Kansakoulujen 8-luokkalaisten testaus suoritettiin kertomusvuonnakin vasta kevät-lukukaudella, jolloin ko. oppilaat ovat varttuneempia.

Edellämainittujen selvitysten ja toimenpiteiden pohjalta osaston virkailijat antoivat kouluissa käydessään henkilökohtaista ohjausta 3 004 (2 764) jatkokoulun ja keskikoulun oppilaalle. Muita ensikertalaisia ohjattavia oli 902 (750). Uusintakäyntejä osastolla oli 683 (832), edustajan kautta neuvoa pyytäneitä 455 (358), kirjeellisesti neuvottuja 439 (351) ja puhelimitse neuvottuja 1 741 (993) eli kaikkiaan 7 224 (6 048).

Nuorison työnvälitys. Nuoriso-osaston harjoittama työnvälitys kohdistui yksinomaan alle 18-vuotisiin nuoriin, jotka esiintyvät seuraavassa työnvälitystilastossa riippumatta siitä, olivatko he saaneet ammatinvalinnanohjausta vai ei. Ohjauksen saaneista hakeutuu huomattava osa eri kouluihin kartuttamaan tietojään, eikä ole siis välittömästi työhön-sijoitustoimenpiteen tarpeessa.

Seuraavia tilastoja tarkasteltaessa on huomattava, että työnhakijoiden lukumäärä osoittaa, montako eri henkilöä on käynyt toimistossa vuoden kuluessa. Sama henkilö saattaa tehdä useampia työnhakemuksia, mikä käy ilmi hakemuksien määrästä. Sen sijaan toimistossa suoritettujen käyntien ja keskustelujen määrä ei käy ilmi ko. luvuista, mutta se on arviolta noin kolme kertaa suurempi kuin työnhakijoiden luku.

Nuoriso-osastolle esitettiin kertomusvuonna 5 646 (6 130) työnhakemusta, joista poikien tekemiä 2 905 (3 101) eli 51.5 (50.6) % ja tyttöjen tekemiä 2 741 (3 029) eli 48.5 (49.4) %.

Maaliskuussa väheni työnhakemusten määrä lakkotilanteen takia, mutta kohosi taas huippuunsa huhti-kesäkuun aikana, jolloin koululaiset pyrkivät työhön.

Työnhakemusten määrä väheni poikien osalta edelliseen vuoteen verrattuna 196:lla eli 6.3 % ja tyttöjen osalta 288:lla eli 9.5 %. Kokonaisvähennys oli 484 eli 7.9 %.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 3 780 (4 025), joista poikia 1 862 (1 954) eli 49.3 (48.5) % ja tyttöjä 1 918 (2 071) eli 50.7 (51.5) %.

Työnhakijat vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna poikien osalta 92 eli 4.7 % ja tyttöjen osalta 153 eli 7.4 %. Kokonaisvähennys oli 245 eli 6.1 %.

Työnhakijoiden pyrkimystä eri aloille kuvaa seuraava taulukko:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	4	0.2	3	0.2	7	0.2
Teollisuus ja käsityö	559	30.0	96	5.0	655	17.3
Rakennustyöt	6	0.3	—	—	6	0.2
Henkinen työ	93	5.0	818	42.6	911	24.1
Liikenne	305	16.4	—	—	305	8.1
Ravintola- ja hotelliliike	4	0.2	24	1.3	28	0.7
Taloustoimet	—	—	129	6.7	129	3.4
Erinäiset toimet ¹⁾	891	47.9	848	44.2	1 739	46.0
Yhteensä	1 862	100.0	1 918	100.0	3 780	100.0

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia 42.4 (20.5) %.

Työpaikkatarjoukset. Työpaikkatarjousten lukumäärä oli 4 509 (4 885), joista pojille tarkoitettuja paikkoja 1 982 (2 381) eli 44 (48.7) % ja tytöille tarkoitettuja 2 527 (2 504) eli 56 (51.3) %. Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkatarjousten lukumäärä laski 376:lla eli 7.7 % (poikien kohdalla vähennys 399 eli 16.8 % ja tyttöjen kohdalla lisäys 23 eli 0.9 %).

Työpaikkatarjousten vähentymiseen vaikutti maaliskuussa lakkotilanne. Loppupuolella kesää, elokuussa, väheni tarjousten määrä huomattavan paljon edelliseen kesään verrattuna eli n. 21 %, kun taas toisaalta työnhakemukset lisääntyivät hieman. Ilmiö liittyi äkkinaiseen luottomarkkinoiden kiristymiseen ja siitä aiheutuneeseen tilanteeseen.

Tarjotut työpaikat jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	10	0.5	3	0.1	13	0.3
Metsätalous	1	0.0	—	—	1	0.0
Teollisuus ja käsityö	490	24.7	169	6.7	659	14.6
Rakennustyöt	9	0.5	—	—	9	0.2
Henkinen työ	90	4.6	844	33.4	934	20.7
Liikenne	178	9.0	—	—	178	4.0
Ravintola- ja hotelliliike	1	0.0	86	3.4	87	1.9
Taloustoimet	—	—	518	20.5	518	11.5
Erinäiset toimet ²⁾	1 203	60.7	907	35.9	2 110	46.8
Yhteensä	1 982	100.0	2 527	100.0	4 509	100.0

Kertomusvuonna oli 100 työpaikkatarjousta kohden 125.4 työnhakemusta (v. 1955 125.5 ja v. 1954 183.7).

Luku pysyi samana kuin edellisenä vuonna, mikä osoittaa tilanteen pysyneen ennallaan.

Työnvälitysten yhteissumma oli kertomusvuonna 2 684 (3 005), josta poikien välityksiä 1 327 (1 557) eli 49.4 (51.8) % ja tyttöjen 1 357 (1 448) eli 50.6 (48.2) %. Välitykset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 321:llä eli 10.7 % (poikien osalta 230 eli 14.8 % ja tyttöjen osalta 91 eli 6.3 %).

Työnvälitykset jakaantuivat eri ammattialoittain seuraavasti:

¹⁾ Erinäisten tointen kokonaissummasta 1 739:stä oli läheteiksi pyrkineitä 949. — ²⁾ Erinäisten tointen kokonaissummasta 2 110:stä oli lähetin paikkoja 1 349.

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	3	0.2	3	0.2	6	0.2
Teollisuus ja käsityö	378	28.5	87	6.4	465	17.3
Rakennustyöt	6	0.5	—	—	6	0.2
Henkinen työ	61	4.6	532	39.2	593	22.1
Liikenne	167	12.6	—	—	167	6.2
Ravintola- ja hotelliliike	1	—	54	4.0	55	2.1
Taloustoimet	—	—	199	14.7	199	7.4
Erinäiset toimet ¹⁾	711	53.6	482	35.5	1 193	44.5
Yhteensä	1 327	100.0	1 357	100.0	2 684	100.0

Kertomusvuonna toimitettiin 100 työnhakemusta kohden 47.5 välitystä (49) ja 100 työpaikkatarjousta kohden 59.5 välitystä (61.5). Välityksistä oli varsinaisia oppilaspaikkoja pojille 432 eli 32.6 % kaikista poikien välityksistä ja tytöille 700 eli 51.6 % tyttöjen välityksistä eli yhteensä 1 132 varsinaista oppilaspaikkaa, mikä on 42.2 % välitysten kokonaismäärästä. Vuoden 1955 vastaavat prosenttimäärät olivat 31.9, 47.5 ja 39.4. Tilapäistöihin välitettiin 69 poikaa ja 5 tyttöä, yhteensä 74 eli 2.8 % kaikista välityksistä.

Jälkitarkkailu ja jatko-ohjaus. Osaston tehtävänä oli myös ammatinvalinnanohjausta saaneiden sekä työhön sijoitettujen että jatko-opintoja harjoittavien menestyksen seuraaminen. Esimieslausuntoja pyydettiin vuoden alussa niistä 967 henkilöstä, jotka v. 1955 olivat vastanneet työpaikkatiedusteluun. Vastauksia saatiin 642 eli 66.3 %.

Ylläolevasta materiaalista suunniteltu validiteettitutkimus siirrettiin kesällä koululaitosten ja yleisten töiden ministeriön ammatinvalinnanohjaustoimistolle. Tutkimusta varten suunnitellut reikäkortit luovutettiin samalle toimistolle.

Keväällä lähetettiin työpaikkaa koskevat tiedustelut 1 769 (2 161) henkilölle, jotka keväällä 1954 olivat saaneet ohjausta. Vastauksia saatiin 1 309 eli 74 %. Toimessa oli 961 (967) vastanneista. Vuoden loppupuolella pyydettiin näistä esimieslausunnot. Vastauksia tähän kyselyyn saatiin 709 (642) eli 73.8 (66.3) %. Vastausten tilastollinen käsittely siirrettiin v:een 1957. Henkilökohtaista jatko-ohjausta annettiin 63 (124) henkilölle, jotka ammatillisen kehityksensä alkuvaiheessa eivät olleet tyydyttävästi menestyneet tai kaipaivat muuten lisäohjausta tai apua uuden työpaikan hankinnassa ja valinnassa.

Valintakokeet. Soveltuvuuskokeiden lisäksi osasto suoritti myös ns. valintakokeita, joiden tarkoituksena oli oppilasvalinnan helpottaminen tai työvoiman oton ratkaiseminen. Valintakokeiden suorittaminen ei kuitenkaan varsinaisesti kuulu ammatinvalinnanohjauksen tehtäviin ja niitä suoritettiin vain poikkeustapauksessa. Koska ammattikoulut ovat nostaneet kouluihin otettavien alinta ikärajaa ja koska niiden tässä siirryntävaiheessa on pakko ottaa oppilaita vielä myös VI luokilta VII ja VIII lisäksi, pitäisi osaston näin ollen tutkia kaikki näiltä luokilta ammattikouluihin pyrkivät oppilaat. Tällaisen työnpaljouden takia ei ollut mahdollista näitä kokeita suorittaa, mutta VIII luokilta pyrkivien osalta käytettiin arvosteluvälineenä näillä luokilla suoritettujen soveltuvuuskokeiden tuloksia, joiden perusteella annettiin lausunto ammattikoulujen käyttöön. Tavanmukaiset vuosittain suoritettavat valintakokeet tehtiin kertomusvuonnakin Ryttylän koulukodissa (17 tapausta).

Osaston uusi työtehtävien jako. Osaston sisäinen työnjako uudistettiin vuoden aikana. Uuden järjestelmän mukaan asiakas joutuu jatkuvaan kontaktiin vain yhden ammatinvalinnanohjaajan kanssa eikä kolmen kuten aikaisemmin. Samalla on myös voitu irroittaa osaston koko ammatinvalinnanohjaushenkilöstö koulutoimintaan, jonka johdosta aikaisempi maksimaalinen yhtä ohjaajaa kohti tullut ohjattavien määrä n. 800 on voitu pudottaa n. 250:een. Lisäksi keskikoulun viimeisen asteen oppilaita tutkittiin soveltuvuuskokein vain ne, jotka lopettivat koulunkäyntinsä ohjausvuonna. Tilannetta helpotti osaltaan myös se, että ministeriöön perustetulle keskuselimelle voitiin siirtää jatko-ohjauksen ja tieteellisen tutkimustyön tarpeita varten kootun aineiston matemaattis-tilastollinen käsittely.

Suhdetoiminta. Kertomusvuoden aikana kiinnitettiin suurta huomiota osaston suhteiden parantamiseen koululaitokseen, työnantajiin, yliopistoon ja nuorisotoimistoon. Koska työnantajat eivät riittävässä määrin tunne työnvälitystä eivätkä ammatinvalinnan-

¹⁾ Erinäisten tointen kokonaissummasta 1 193:stä oli lähetin paikkoja 629.

ohjausta, järjesti osasto syyskauden aikana kolme työnantajakokousta julkisten ja yksityisten työnantajien edustajille sekä syyskaudella neuvottelukokouksen oppikoulujen rehtoreille ja yhdysopettajille. Läsnä olivat myös kouluhallituksen, ministeriön ja työnvälityslautakunnan edustajat. Alustuksen pitivät yliopettaja, fil. tri L. Arvi P. Poijärvi, osastonjohtaja ja ammatinvalintapsykologi. Lisäksi osasto järjesti kokouksen, johon se kutsui Helsingin Yliopiston psykologian professorin Kai v. Fieandtin ja hänen kolme assistenttiaan. Yhteinen neuvottelutilaisuus pidettiin myös toisaalta kaupungin nuorisotoimiston johtajan maist. Heikka Niittysen ja hänen henkilökuntansa, toisaalta osaston edustajien välillä. Osaston ja nuorisotoimiston työ päätettiin alustavasti järjestää käytännöllisin toimenpitein.

Osaston virkailijat osallistuivat vuoden aikana sekä esitelmin, radioesiintymisin että artikkelein toiminnan tunnetuksi tekemis- ja valistustyöhön. Tervetulleena on pidettävä osastonjohtajan mahdollisuutta pitää Helsingin Yliopistossa tunnin luento ammatinvalinnanohjauksesta opintonsa aloittaville psykologian opiskelijoille.

Osasto uusi työnantajille lähetettävän mainoskortin sekä otti käyttöön nuoria työnhakijoita henkilökohtaisesti puhuttelevan ja mainostavamman ilmoitustavan.

Apuvälineiden ja menetelmien kehittäminen sekä tutkimustyö. Erityistä huomiota kiinnitettiin kertomusvuoden aikana edelleenkin kouluissa tapahtuvan yleisohjauksen tehostamiseen. Edellisinä vuosina alulle pantu ammatinvalinnanohjauksen opetussuunnitelma, jota oli kokeilumielessä toteutettu eräissä keskikouluissa jo edellisenä toimintavuotena, toteutettiin kaikissa ohjaukseen osallistuvissa keskikouluissa. Vastaavanlaista opetustoimintaa varten jatkokouluissa laadittiin suunnitelma, jota voitaneen ruveta toteuttamaan lukuvuonna 1957/58.

Kouluissa käytetystä kirjallisesta ohjausmateriaalista uusittiin vs. ammatinvalintasosiologi Alma Hiitosen toimesta »Ammatillinen koulutus kansakoulun jälkeen» ja »Keskikoululaisen ammatinvalinta» julkaisujen suomenkieliset painokset. Assistentti Jouko Mäkisen toimittamia ohjausjulkaisuja saatiin käyttöön entisten 5:n lisäksi 2 uutta sekä vs. osastonjohtaja Samoojan toimittama tyttöjen ammatinvalinnan opaskirja »Mihin ammatin?».

Kesän aikana muodostettiin osaston virkailijoista 12 työryhmää, joista kukin syventyi selvittämään osaston kannalta keskeisiä tehtäviä.

Kansakoulun ja oppikoulun opettajien piirissä suoritettiin laaja kiertokysely, joka koski osaston eri toimintamuotojen menetelmiä. Osasto uudisti eräitä lomakkeita, mm. työnantajakortiston, jotka ministeriön keskuselin painatti. Audio-visuaalisen puolen kehittämistyö oli poikkeuksellisen tuloksekasta. Assistentti Mäkinen valmisti yhteistyössä Finlandia-Kuvan kanssa 15 värirainaa 17:stä eri ammatista. Yhteistyössä Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun kanssa ryhdyttiin valmistamaan harrastusrainatestiä. Kertomusvuoden aikana pyrittiin entistä tiiviimmin kehittämään jokainen yksityinen testi teknillisesti mahdollisimman kestäväksi sekä otettiin käyttöön uusia toimistossa sovellettuja lahjakkuus- ja luonnetestejä.

Valmistuneista tutkimustöistä olivat merkittävimmät assistentti Lauri Kuortin tekemä oppituntisuunnitelma ammatinvalintaopin opettamista varten kansakouluissa, vs. apulaispsykologi Kalevi Takalan laatima Zulliger-tutkimus ja vs. ammatinvalintapsykologi Kaarlo Multimäen suorittama tutkimus lukiossa jatkamisen perusteista.

Lukioluokkalaisten ammatinvalinnanohjaus. Tarpeelliseksi osoittautuneen järjestelmällisen ammatinvalinnanohjauksen antamiseksi oppikoulujen lukioluokkalaisille järjestettiin kokeilumielessä kevätlukukauden tuloessa yhteistyössä Töölön Rotaryklubin kanssa Töölön koulujen lukioluokkalaisille tarkoitettut esitelmätilaisuudet, joissa esiintyivät esitelmänpitäjinä eri alojen asiantuntijat.

Menot. Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 23 146 498 mk (21 195 923 mk).

Merimiesosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajain edustajina merikapt. Berndt Hilbert ja perämies Lars Lindström sekä työntekijäin edustajina järj. siht. Berndt Johansson ja asiamies Holger Löfström. Varajäseninä olivat työnantajain edustajina prok. Nikolai Flittner ja merikapt. Alf Korhonen sekä työntekijäin edustajina konemest. Viljo Rosenborg ja asiamies Olavi Keitele. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa.

Merimiesosaston johtajana oli ekonomi Nils Mattsson.

Välitystoiminta pysyi kertomusvuonna numerollisesti samalla tasolla kuin v. 1955.

Välitysmäärää ei kuitenkaan kyetty ylittämään, mikä johtui paitsi poikkeuksellisen vaikeasta jäätilanteesta talvella 1955—1956 myös maassamme 1. 3. — 19. 3. vallinneesta yleislakosta. Kauppamerenkulun työntekijäjärjestöt eivät suoranaisesti osallistuneet lakoon, mutta Suomen satamissa olevien alusten miehistöt eivät lakon aikana solidaarisuussyistä suorittaneet alusten ja liikenteessä pitämistä varten tarvittavia töitä. Suomen aluevesien ulkopuolella olevien alusten liikenne sujui sitä vastoin tavalliseen tapaan.

Välitysluku, joka aikaisempina vuosina oli 3 000—3 500, ylitti kahtena peräkkäisenä vuonna 4 000:n rajan. Tämä johtui osaksi siitä, että yhteistoimintaa Suomen eri merimiesvälytystoimistojen kesken tehostettiin ja on osastonjohtaja v:n 1955 marraskuusta lähtien toiminut sitä silmällä pitäen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön määräyksestä oman toimensa ohella merimiesvälytyksen tilapäisenä tarkastajana. Merimiesvälytystoimistojen yhteistyön helpottamiseksi laadittiin tilastolomake viikottaisen, ammattialoitain eritellyn yhteenvedon saamiseksi eri satamissa odottavien työnhakijoiden lukumäärästä, joten voidaan ilman ajanhukkaa ottaa yhteys siihen välytystoimistoon, jossa tarvittavia työnhakijoita on tarjolla.

Kertomusvuoden ja osaston koko toiminta-ajan välytysten huippuluku saavutettiin heinäkuussa, jolloin toimitettiin 602 työvälytystä. Tammikuusta syyskuun loppuun asti oli jatkuvaa puutetta miespuolisista työnhakijoista. Aikainen talven tulo aiheutti kuitenkin jo lokakuussa miesten sijoittumisvaikeuksia. Naispuolisista työnhakijoista oli puutetta koko kertomusvuoden ajan. Työnhakijapuutteen vuoksi voitiin ensi kertaa merille pyrkiviä välittää työhön entistä enemmän. Ensi kertaa merimiestoimeen välytettyjen luku oli 571, johon sisältyy 115 nuoriso-osaston tilastoon merkittyä välytystä.

Erityisen alaosaston perustaminen merimiesosaston yhteyteen laivapäällystään kuuluvien henkilöiden työvälytystä varten oli suunnitteilla; sen toteuttaminen siirtyi myöhemmäksi. Osasto oli edelleen kiinteässä yhteistyössä merialan eri ammattijärjestöjen kanssa.

Helsingin satamaan saapuneiden suomalaisten alusten luku oli kertomusvuonna Helsingin satamalaitoksesta saadun tiedon mukaan 996 (45 % kaikkien saapuneiden alusten luvusta) ja niiden vetoisuus 1 076 236 nettorekisteritonnia (ed. v. 1 154 alusta, 1 231 305 n. rek. tonnia).

Työnhakemuksia oli kertomusvuonna 4 752 (4 663), joista miesten hakemuksia 4 109 eli 86.5 % (4 110, 88.1 %) ja naisten työnhakemuksia 643 eli 13.5 % (553, 11.9 %). Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 89 eli 1.9 %. Miesten työnhakemusten kohdalla oli vähennystä 1 eli 0.0 % ja naisten kohdalla lisäystä 90 eli 16.3 %.

Suurin työnhakemusten kuukausimäärä oli toukokuussa, 859 työnhakemusta ja pienin maaliskuussa, 439 työnhakemusta (ed. v. heinäkuu, 845 ja tammikuu, 408).

Työnhakemukset jakaantuivat ammattialoitain seuraavasti: kansienkilökuntaa 1 808 eli 38.1 % (1 833, 39.3 %), konehenkilökuntaa 1 767 eli 37.2 % (1 694, 36.3 %), taloushenkilökuntaa 1 156 eli 24.3 % (1 116, 24 %), joista miesten työnhakemuksia 513 ja naisten 643 (563 ja 553) sekä muuta henkilökuntaa 21 eli 0.4 % (20, 0.4 %).

Työtä hakeneiden henkilöiden luku oli 3 049 (2 881), joista miehiä 2 670 eli 87.6 % (2 530, 87.8 %) ja naisia 379 eli 12.4 % (351, 12.2 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 168 eli 5.8 %. Miesten kohdalla oli lisäys 140 eli 5.5 % ja naisten kohdalla 28 eli 8 %. Lisäys aiheutui pääasiassa ensi kertaa merille pyrkivien lukumäärän suurenemisesta.

Ammattialoitain työnhakijaryhmät jakaantuivat seuraavasti: kansienkilökuntaa 1 210 eli 39.7 % (1 154, 40 %), konehenkilökuntaa 1 127 eli 37 % (1 051, 36.5 %), taloushenkilökuntaa 697, 22.9 % (663, 23 %), joista miehiä 318 ja naisia 379 (312 ja 351) sekä muuta henkilökuntaa 15 eli 0.4 % (13, 0.5 %).

Kuukausittain toimistossa käyneiden työnhakijoiden lukumäärä, siirrot edellisiltä kuukausilta mukaanluettuina, oli 7 507. Näistä oli vieraskuntalaisia 4 058 eli 54.1 % (51 %). Miesten luku oli 6 597, joista vieraskuntalaisia 3 858 eli 58.5 % ja naisten luku 910, joista vieraskuntalaisia 200 eli 22 %. Vieraskuntalaisten lukumäärän nousu johtui parantuneista mahdollisuuksista päästä merialan töihin. Näistä oli huomattava määrä ensi kertaa merille pyrkiviä henkilöitä.

Työpaikkatarjouksia oli kertomusvuonna 4 542 (4 609), joista miesten paikkoja 3 846 eli 84.7 % (3 981, 86.4 %) ja naisten paikkoja 696 eli 15.3 % (628, 13.6 %). Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 67 eli 1.5 %. Miesten työpaikkatarjouksia oli 135 eli 3.4 % vähemmän ja naisten 68 eli 10.8 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 104.6 työnhakemusta (101.2).

Työpaikkatarjouksia oli eniten heinäkuussa, 688, ja vähiten maaliskuussa, 162 (ed. v. heinäkuussa, 575, ja tammikuussa, 226).

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat eri aloille seuraavasti: kansienkilökuntaa 1 641 eli 36.1 % (1 867, 36.6 %), konehenkilökuntaa 1 407 eli 31 % (1 334, 29 %), taloushenkilökuntaa 1 339 eli 29.5 % (1 277, 27.7 %), joista miesten paikkoja 643 ja naisten 696 (649 ja 628) sekä muut 155 eli 3.4 % (311, 6.7 %). Ryhmä »muut» käsittää satamassa olevissa laivoissa suoritettavat korjaus-, puhdistus- ym. työt, joiden suorittamiseen käytetään laivoihin tottunutta työvoimaa.

Työnvälityksiä toimitettiin kertomusvuonna 4 047 (4 080), joista miesten välityksiä 3 425 eli 84.6 % (3 512, 86.1 %) ja naisten välityksiä 622 eli 15.4 % (568, 13.9 %). Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 33 eli 0.8 %. Miesten kohdalla oli vähennystä 87 eli 2.5 % ja naisten kohdalla lisäystä 54 eli 9.5 %.

Muihin kuntiin toimitettiin välityksiä yhteensä 980, mikä on 24.2 % kokonaismäärästä (885, 21.7 %). Tilapäisiin toimiin välitettiin yhteensä 109, mikä oli 2.7 % kokonaismäärästä (337, 8.2 %).

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 85.2 välitystä (87.5) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 89.1 välitystä (88.5).

Työnvälityksiä oli eniten heinäkuussa, 602 ja vähiten maaliskuussa, 149 (ed. v. kesäkuu 473, ja tammikuu 180).

Työnvälitykset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti: kansienkilökuntaa 1 417 eli 35 % (1 435, 35.2 %), konehenkilökuntaa 1 293 eli 32 % (1 200, 29.4 %), taloushenkilökuntaa 1 190 eli 29.4 % (1 144, 28.4 %), joista miesten välityksiä 568 ja naisten 622 (576 ja 568) sekä muut 147 eli 3.6 % (301, 7 %).

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 3 668 105 mk (3 150 605 mk).

Maatalousosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina agron. Viljo Sirkkiä ja kapt. Ruben Norrback sekä työntekijäin edustajina puheenjoht. Johan Auer ja liittosiht. Keijo Vähätalo. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina maanvilj. neuvos Mikael Kaltio ja maat. ja metsät. kand. Göran Engström sekä työntekijäin edustajina toimitsijat Niilo Jeminen ja Håkan Snabb. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Maatalousosaston johtajana oli metsänhoit. Martta Valtonen.

Viljasato jäi kertomusvuonna laadullisesti heikoksi. Peruna- ja juurikasvisato oli yleensä parempi kuin edellisenä vuonna.

Maataloustöissä oli kertomusvuonnakin puutetta naistyövoimasta. Talvisaikaan pyrki maataloustöihin yksinäisiä nuoria miehiä enemmän kuin voitiin sijoittaa. Sitävastoin sadonkorjuuajakana oli puutetta tilapäistyövoimasta. Sijoitusvaikeuksia esiintyi suurperheisten työnhakijoiden kohdalla, koska työnantajat halusivat mieluummin pieniperheisiä ja sellaisia, joiden vaimot voisivat myös osallistua töihin. Muutamissa rannikkopitäjissä haittasi perheellisten työhönsijoittamista suomalaisten kansakoulujen puute. Koska traktorinkäyttö on yleistynyt, oli yhä useammin vastimuksena maatyömiespaikoissa traktorinajotaito.

Metsätöitten suhteen oli huomattavissa, että puunjalostusteollisuuden vientisuhdanteet olivat koko vuoden epäedulliset sahatavaran ja vanerin osalta, mutta jatkuivat edullisina vielä kertomusvuoden loppupuolelle paperipuun ja selluloosan suhteen. Tämä sekä luotto-markkinoiden kiristyminen vaikuttivat, että tukkihakkuille voitiin miehiä sijoittaa vain aivan vähän. Paperipuuta hakattiin kuitenkin lähes saman verran kuin edellisenä vuonna ja halkoja enemmänkin. Kohonneet metsätyöpalkat houkuttelivat enemmän työvoimaa metsätöihin. Työmaita oli melko runsaasti yhtiöiden omistamissa metsissä. Metsäkauppoja tehtiin vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Metsätöissä olivat työvoiman tarjonta ja kysyntä talvella tasapainossa. Kesällä ja syksyllä esiintyi työvoiman puutetta, mikä johtui siitä, että maatalous käyttää samaa väkeä sadonkorjuutöihin.

Työnhakemuksia oli kertomusvuonna 4 207 (3 721), joista miesten työnhakemuksia 3 174 eli 75.4 % (2 818, 75.7 %) ja naisten 1 033 eli 24.6 % (903, 24.3 %). Työnhakemusten lukumäärä kasvoi 486:lla eli 13.1 %, josta miesten 356:lla eli 12.6 % ja naisten 130:lla eli 14.4 %.

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä oli 2 453 (2 319), joista miehiä 1 794 eli 73.1 %

(1 704, 73.5 %) ja naisia 659 eli 26.9 % (615, 26.5 %). Työnhakijoiden lukumäärä lisääntyi 134:llä eli 5.8 %, joista miehet 90:llä eli 5.3 % ja naiset 44:llä eli 7.2 %.

Työnhakijoista oli vieraspaikkakuntalaisia n. 80 % (79 %).

Eniten työnhakijoita, 645 eli 26.3 % työnhakijoiden kokonaismäärästä kuului ammattiryhmään hakkuumiehet. Lähinnä suurimmat ryhmät olivat »muut maanviljelys-työntekijät» 622 eli 25.4 %, karjakot ja navetta-apulaiset 429 eli 17.4 % ja perheelliset maatyömiehet (mukana myös traktorinajotaitoiset) 320 eli 13 %.

Työpaikkatarjouksia tehtiin 3 357 (2 940), joista miesten työpaikkoja koskevia 2 489 eli 74.1 % (2 167 eli 73.7 %) ja naisten työpaikkoja koskevia 868 eli 25.9 % (773 eli 26.3 %). Työpaikkatarjoukset lisääntyivät kertomusvuonna 417:llä eli 14.2 %, joista miesten osuus oli 322 eli 14.9 % ja naisten 95 eli 12.3 %. Tarjotuista työpaikoista kuului ryhmään »muut maanviljelys-työntekijät» 1 063 eli 32 %, ryhmään metsätyömiehet (hakkuumiehet) 886 eli 26 %, karjakotien ja navetta-apulaisten ryhmiin 460 eli 14 % ja perheellisten maatyömiesten ryhmään 330 eli 10 %.

Työväälityksiä suoritettiin 2 723 (2 296), joista miesten väliä 2 210 eli 81.2 % (1 848 eli 80.5 %) ja naisten 513 eli 18.8 % (448 eli 19.5 %). Väliä määrän lisääntyi 427:llä eli 18.6 %. Miesten väliä lisänsivät 362:lla eli 19.6 % ja naisten 65:llä eli 14.5 %.

Ylioppilasväliästä tuli 1 työpaikkatarjous ja 1 väliä.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 1 776 710 mk (1 738 782 mk).

Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Pekka Väyrynen ja Leo Vuoristo sekä työntekijöiden edustajina toimittaja Yrjö Karisalmi ja siht. Ahti Fredriksson. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Mikko Salmi ja Einar Örn sekä työntekijöiden edustajina toimits. Heikki Ahonala ja vahtim. Väinö Örn. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Ravintolaosaston johtajana oli herra Ensio Auer.

Työvoiman kysyntä oli kertomusvuonna noin 78 % tarjontaa suurempi. Kesällä oli avoimia työpaikkoja noin 92 % enemmän kuin työnhakijoita. Talvikuukausina oli työvoiman kysyntä laimeampaa, ja niinpä ammattitaidoltaan heikommät ja erityisesti vanhemmat työntekijät, kuten esim. keski-ikä yllittäneet naistarjoilijat, joutuivat toisinaan pitkään odottamaan työtilaisuutta. Kuitenkin ainoastaan yksitoista henkilöä pyysi todistuksen työttömyysavustuksen saamiseksi alan työttömyyskassalta.

Uusia majoitus- ja ravitsemusliikkeitä avattiin kertomusvuonnakin eri puolilla maata. Kun henkilökuntaa ei ollut koulutettu uusien liikkeiden tarpeisiin eikä ammatti- ja kielitaitoista työvoimaa ollut riittävästi vapaana, joutuivat ne kiinnittämään palvelukseensa kilpailevien yritysten henkilökuntaa aiheuttaen siten tyytymättömyyttä työntekijöitä menettäneissä työnantajissa. Näille työnantajille osasto tarjosi harjoittelijoita, mutta asuntojen puutteesta ei niiden sijoittaminen läheskään aina onnistunut. Asuntopula ja korkea vuokrataso esti usein harjoittelijoiksi pyrkineiden nuorten siirtymisen kotipaikkakunnaltaan.

Joskaan ravintolatyöntekijät eivät osallistuneet yleislakkoon, oli ravintolaelämän hiljentymisestä kuitenkin häiritä osaston toiminnalle: kertomusvuoden maaliskuussa oli työnhakijoita noin 24 %, työpaikkatarjouksia noin 50 % ja väliä noin 52 % vähemmän kuin vastaavasti vuotta aikaisemmin.

Suhteet alan työmarkkinajärjestöihin, Alkoholiliikkeen, Kulutusosuuskuntien Keskusliiton ja Yleisen Osuuskauppojen Liiton toimenvälitysjaoistoihin olivat luottamukselliset. Suomen Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liiton äänenkannattajassa oli osaston toimittamia kirjoituksia työväälityksestä. Osastonjohtaja oli kutsuvieraana em. liiton 10. edustajakokouksessa 18. — 20. 9. Helsingissä.

Kesälomallaan osastonjohtaja tutustui Sveitsissä kahdentoista päivän aikana sikkäläiseen hotelli- ja ravintola-alan ja sen työväälitykseen. Vierailun kohteina olivat ammattiliittojen omistamat ja julkiset työväälitystoimistot Luzernissa, Baselissa ja Zürichissä.

Osasto mainosti toimintaansa sanomalehti-ilmoituksin ja -kirjoituksin ja jakamalla ohjelehtisiä ja mainoskortteja asiakkaille.

Työnhakemusten luku oli kertomusvuonna 8 390 (8 443), joista miesten 956 eli 11.4 % (1 012, 12 %) ja naisten 7 434 eli 88.6 % (7 431, 88 %). Kokonaisvähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 53 eli 0.6 %. Miesten työnhakemukset vähenivät 56:lla eli 5.5 %, naisten lisääntyivät 3:lla eli 0.0 %.

Työnhakemuksia oli eniten kesäkuussa, 856, ja vähimmin maaliskuussa, 483.

Työhakemukset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 481 (miehet 131, naiset 350) eli 5.7 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 3 628 (329, 3 299) eli 43.3 %, keittiöhenkilöstö 3 837 (182, 3 655) eli 45.7 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 401 (286, 115) eli 4.8 % ja muut 43 (28, 15) eli 0.5 % työnhakemusten em. kokonaismäärästä.

Työnhakijoiden luku oli 3 851 (3 567), joista miehiä 416 eli 10.8 % (456, 12.8 %) ja naisia 3 435 eli 89.2 % (3 111, 87.2 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 284 eli 8 %. Miesten luku väheni 40:llä eli 8.8 % ja naisten lisääntyi 324:llä eli 10.4 %.

Työnhakijoita oli eniten kesäkuussa, 879 ja vähiten joulukuussa, 533.

Työssä olevia työnhakijoita oli 55.4 % (54.7) kaikista työnhakijoista.

Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä 49.9 % (53.2 %).

Työnhakijat jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 249 (miehet 65, naiset 184) eli 6.5 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 1 434 (119, 1 315) eli 37.2 %, keittiöhenkilöstö 1 969 (97, 1 872) eli 51.1 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 176 (123, 53) eli 4.6 % ja muut 23 (12, 11) eli 0.6 % työnhakijoiden em. kokonaismäärästä.

Työnhakijoita oli kertomusvuonna 8 % enemmän kuin edellisenä vuonna johtuen lähinnä siitä, että kotirouvia pyrki tilapäisiin keittiötehtäviin Suurkisojen ja Länsi-Saksan teollisuusmessujen ajaksi.

52 työtä hakeneen miespuolisen keittiömestarin ja kokin joukossa oli ainoastaan 6 Suomen Hotelli- ja Ravintolakoulun käynnyttä henkilöä. Suomen Kokki- ja Stuerttikoulun suorittaneita oli 10. Työnantajat olivat varsinkin vuoden alkupuolella haluttomia ottamaan palvelukseensa viimeksi mainitun koulun käyneitä kokkeja, koska nämä yleensä lähtevät kesän tullen merille.

Yhteispohjoismaiset työmarkkinat eivät vaikuttaneet millään tavoin osaston välitystoimintaan: Suomeen ei pyrkinyt skandinaavisia ravintolatyöntekijöitä, eikä suomalaisia hakeutunut muihin Pohjoismaihin.

Työpaikkatarjousten luku oli 6 872 (6 868), joista miehille 420 eli 6.1 % (465, 6.8 %) ja naisille 6 452 eli 93.9 % (6 403, 93.2 %). Kokonaislisäys oli 4 eli 0.1 %. Työpaikkatarjoukset vähenivät miesten kohdalla 45:llä eli 9.7 % ja lisääntyivät naisten kohdalla 49:llä eli 0.8 %.

Ylioppilasvälitykselle jätetyt 71 työpaikkatarjousta sisältyvät edellä oleviin lukuihin.

Työpaikkatarjouksia oli eniten kesäkuussa, 831 ja vähiten maaliskuussa, 376.

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 206 (miehet 65, naiset 141) eli 3 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 2 289 (166, 2 123) eli 33.7 %, keittiöhenkilöstö 4 123 (92, 4 031) eli 60.6 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 151 (74, 77) eli 2.2 % ja muut 32 (16, 16) eli 0.5 % työpaikkatarjousten kokonaismäärästä, joka oli 6 801 (413, 6 388). Näihin lukuihin tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen jo aikaisemmin mainitut työpaikkatarjoukset: miehet 7, naiset 64.

Mieshovimestareiden kysyntä oli n. 29 % pienempi kuin edellisenä vuonna lähinnä sentähden, että työnantajat suhtautuivat varsinkin syys- ja talvikuukausina usein torjuvasti miespuolisiin hovimestareihin, koska näiden joukossa on valitettavan paljon epä-säännöllisiä henkilöitä.

Eteisvahtimestareiden ja portierien kysyntä lisääntyi noin 32 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sopivia eteisvahtimestareita oli riittävästi tarjolla, mutta kielitaitoisista portiereista oli puute.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 122.1 (122.9) työnhakemusta.

Työnvälitysten luku oli 4 843 (4 774), joista miesten välityksiä 307 eli 6.3 % (340, 7.1 %) ja naisten 4 536 eli 93.7 % (4 434, 92.9 %). Kokonaislisäys oli 69 eli 1.4 %. Miesten välitysluku väheni 33:lla eli 9.7 % ja naisten lisääntyi 102:lla eli 2.3 %.

Ylioppilasvälityksen 27 välitystä sisältyivät edelläoleviin lukuihin.

Helsingin ulkopuolelle toimitettuja välityksiä oli yhteensä 526 eli 10.9 % (608, 12.8 %) kaikista välityksistä.

Välitykset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 94 (miehet 29, naiset 65) eli 2 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 1 853 (151, 1 702) eli 38.5 %, keittiöhenkilöstö 2 760 (74, 2 686) eli 57.3 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 99 (45, 54) eli 2 % ja muut 10 (4, 6) eli 0.2 % välitysten kokonaismäärästä, joka oli

4 816 (303, 4 513). Näihin lukuihin tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen edellämainitut välitykset: miehet 4, naiset 23.

Epäedullisten sääsuhteiden takia jäi välitysten lukumäärä kesä-elokuussa noin 9 % pienemmäksi kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Elokuussa oli peräti 140 välitystä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, johtuen pääasiassa tilapäistarjoilijoiden vähäisestä kysynnästä.

Helsingin sairaaloihin ja laitoksiin toimitettiin maaseudun nuoria naisia keittiöapulaisien kesälomasijaisiksi osaksi yhteistyössä eri työnvälitystoimistojen ja työasiamiesten kanssa. Tämä yhteistoiminta oli kertomusvuonna poikkeuksellisen vilkasta.

Pätevien emäntien ja keittäjien saanti työllisyystyömaiden ruokaloihin tuotti kertomusvuonnakin vaikeuksia. Keittiöapulaisia ja kassa-antelihoita oli ko. ruokaloihin yleensä riittävästi tarjolla.

Työnantajien toivomukset saada ruotsinkielen taitoisia tarjoilijaharjoittelijoita voitiin miesten kohdalla täyttää paremmin kuin naisten kohdalla. Niinpä 28 työtä hakeneen miespuolisen harjoittelijan joukossa oli 7 hyvin, 2 tyydyttävästi ja 4 auttavasti ruotsia osaa-vaa henkilöä, mutta 94 naispuolisen harjoittelijan joukossa oli ainoastaan 5 hyvin ja 12 auttavasti ko. kieltä taitavaa työnhakijaa.

Työpäivää kohden oli 16.1 (15.9) välitystä. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 70.5 (69.5) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 57.7 (56.5) välitystä.

Osaston kokonaismenot olivat 3 526 276 mk (3 413 539 mk).
